

CYNGOR SIR YNYS MÔN

ADRODDIAD I:	PWYLLGOR GWAITH PWYLLGOR SGRIWTINI CORFFORAETHOL
DYDDIAD:	9 TACHWEDD 2015 16 TACHWEDD 2015
PWNC:	CYLLIDEB REFENIW DDRAFFT 2016-17
AELOD(AU) PORTFFOLIO:	Y CYNGHORYDD H.E. JONES
PENNAETH GWASANAETH:	MARC JONES
AWDUR YR ADRODDIAD: RHIF FFÔN: E-BOST:	BETHAN HUGHES OWEN Est. 2663 bhofi@ynysmon.gov.uk
AELODAU LLEOL:	

A - Argymhelliad/Argymhellion a Rheswm/Rhesymau

1. CEFNDIR

1.1 Penderfyniadau a wnaed eisoes

1.1.1 Roedd yr adroddiad ar y gyllideb a gyflwynwyd i'r Pwyllgor Gwaith ym mis Gorffennaf yn diweddarar yr Strategaeth Tymor Canol ar gyfer Refeniw a'r rhagdybiaethau ar gyfer cyllideb 2016/17. Bryd hynny amcangyfrifwyd y byddai bwllch cyllidebol o £5.2m. Amcangyfrifir y bydd y bwllch hwn yn cynyddu i £5.6m oherwydd effaith costau yswiriant gwladol uwch o fis Ebrill 2016 y gwnaed darpariaeth ar eu cyfer ar hyn o bryd mewn cyllideb hapddigwyddiad. Mae'r cynnydd yn y costau yswiriant gwladol yn sylweddol ac i gynorthwyo i wrthbwysu eu heffaith, mae cyllidebau hapddigwyddiadau eraill wedi cael eu gostwng yn sylweddol neu wedi cael eu dileu.

1.1.2 Mae'r adroddiad yn nodi'r bwllch cyllidebol yn seiliedig ar y setliad tebygol gan Lywodraeth Cymru. Datblygwyd Strategaeth Gyllidebol newydd ar gyfer y Cyngor, sef model 'Cyllid Môn' lle cynhaliwyd adolygiadau gwasanaeth a gweithdai i ddarparu cynigion ar gyfer arbedion effeithlonrwydd. Roedd y rhain yn seiliedig ar y rhagdybiaeth na fyddai'r Cyllid Allanol Cyfun yn newid.

1.1.3 Roedd yr adroddiad ar y Gyllideb dyddiedig 20 Gorffennaf 2015 yn amlinellu'r egwyddorion sylfaenol a ganlyn ar gyfer sefydlu'r gyllideb ddigydnewid:-

- Mabwysiadu cynnydd arfaethedig o 4.5% yn y Dreth Gyngor;
- Cyfradd chwyddiant o 1.25% ar gyfer cyflenwadau a gwasanaethau;
- Cynnydd ar sail chwyddiant gwirioneddol lle mae'n rhaid gwneud hynny yn ôl y gyfraith neu trwy gontract ar gyfer trethi annomestig ac ati;
- Cynnydd o 5% mewn Ffioedd a Thaliadau;
- Newidiadau eraill yr ymrwymwyd iddynt o ganlyniad i benderfyniadau a wnaed eisoes.

1.1.4 Defnyddio cronfeydd wrth gefn: Cymerwyd na fydd cronfeydd wrth gefn yn cael eu defnyddio i ariannu'r gyllideb refeniw yn 2016/17. Fodd bynnag bydd angen ailystyried hyn yn dibynnu ar y setliad terfynol.

1.2 Y Setliad Dros Dro i Lywodraeth Leol

1.2.1 Rhagwelir y bydd y Gweinidog ar gyfer Gwasanaethau Cyhoeddus yn cyhoeddi'r setliad dros dro ar gyfer Llywodraeth Leol cyn 31 Rhagfyr 2015 a disgwylir y Setliad Terfynol cyn 31 Mawrth 2016.

1.2.2 Oherwydd yr ansicrwydd ynghylch pryd y derbynnir y Setliad Terfynol gallai manylion yr adroddiad hwn newid yn sylweddol ar ôl derbyn y Setliad Terfynol. Gallai hynny olygu y bydd angen galw ar arian refeniw o gronfeydd wrth gefn neu bod angen rhagor o arbedion effeithlonrwydd. Gwneir darpariaeth am y sefyllfa hon yn y gyllideb derfynol a gynigir ym mis Mawrth 2016.

2. CYLLIDEB REFENIW 2016/17

2.1 Y Gyllideb Ddigyfnewid

2.1.1 Mae Atodiad A yn dangos drafft o'r gyllideb refeniw ddigyfnewid lefel uchel ar gyfer 2016/17. Mae'n cymryd cyllideb derfynol 2015/16 fel y pwynt cychwyn ac mae'n adlewyrchu symudiadau yn y gyllideb drwy gydol y flwyddyn, trosglwyddiadau grant, symudiadau staffio, chwyddiant a newidiadau yr ymrwymwyd iddynt.

2.1.2 Mae'r gyllideb ddigyfnewid wedi cymryd i ystyriaeth y ffactorau a ganlyn:

- Mabwysiadu cynnydd arfaethedig o 4.5% yn y Dreth Gyngor;
- Cynnydd o 1% ar gyllidebau tâl
- Cyfradd chwyddiant o 0% ar gyfer cyflenwadau a gwasanaethau;
- Cynnydd ar sail chwyddiant gwirioneddol lle mae'n rhaid gwneud hynny yn ôl y gyfraith neu trwy gontract ar gyfer trethi annomestig ac ati;
- Cynnydd o 5% mewn Ffioedd a Thaliadau;
- Newidiadau eraill yr ymrwymwyd iddynt o ganlyniad i benderfyniadau a wnaed eisoes.

2.1.3 Y prif newid o'r adroddiad a gyflwynwyd i'r Pwyllgor Gwaith ym mis Gorffennaf yw effaith y broses Arfarnu Swyddi a'r cynnydd yn y costau yswiriant gwladol. Mae gan y rhain effaith sylweddol ar y strategaeth. Ar hyn o bryd amcangyfrifir bod effaith trefniadau diogelu cyflog sydd wedi'u cynnwys yn y gyllideb yn agos i £3m. Mae'r gyllideb hefyd yn cynnwys costau ychwanegol sy'n codi o'r cynllun Arfarnu Swyddi megis costau incrementau ychwanegol o fis Ebrill 2016.

2.1.4 Mae'r gyllideb ddigyfnewid hefyd wedi caniatáu ar gyfer:-

- Colli Incwm Grant Penodol lle mae hynny'n hysbys
- Incrementau Staff
- Arbedion Trosiant Staff
- Cynnydd yn y Taliadau Blwydd-dal gan y Cyflogwr

2.1.5 Cymerwyd newidiadau demograffig cyfyngedig i ystyriaeth hefyd. Cymhwyswyd rhywfaint o newid i nifer y disgyblion am y flwyddyn, gyda'r Sector Cynradd yn gweld cynnydd o 102 o ddisgyblion a'r Sector Uwchradd yn gweld cynnydd o 2 ddisgybl. Mewn perthynas â'r newidiadau i'r Gwasanaethau Cymdeithasol ni fydd unrhyw newid yn cael ei gymhwyso.

2.1.6 Mae'r gyllideb ddigyfnewid yn rhagdybio y llwyddir i gyflawni'r arbedion yn llawn ar gyfer eleni.

2.2 Risgiau a Digwyddiadau Annisgwyl

2.2.1 Mae yna nifer o risgiau allweddol y mae'r Awdurdod yn eu hwynebu yn 2016/17 a all gael effaith ar ei gyllid wrth i'r flwyddyn fynd rhagddi. Ni ellir mesur maint y risgiau ar hyn o bryd. Maent yn cynnwys ond nid yn gyfyngedig i:-

2.2.2 Grantiau Penodol – Pan gyflwynir yr adroddiad hwn, ychydig iawn o wybodaeth fanwl sydd ar gael ynghylch dyraniadau grant ar gyfer 2016/17. Disgwylir toriadau sylweddol ar draws holl gynlluniau grant allanol Llywodraeth Cymru. Dau grant allweddol lle nodwyd y byddai gostyngiadau yn y cyllid ar eu cyfer yw'r Grant Amgylchedd Sengl (SWMG gynt) a'r Grant Cefnogi Gwasanaethau Bws (Tocynnau teithio rhatach).

2.2.2.1 Grant Amgylchedd Sengl – disgwylir gostyngiad sylweddol o 25-30% yn y grant hwn ar gyfer 2016/17. Bydd y grant hwn yn disodli'r grant SWMG sy'n darparu £1.8m o gyllid ychwanegol ar gyfer y Cyngor ar hyn o bryd. Gallai maint y gostyngiad olygu y derbynnir £400-£500k yn llai. Bydd angen cynnwys y ffactor hwn yn y broses gyllidebol a'r arbedion effeithlonrwydd pan dderbynnir hysbysiad swyddogol.

2.2.2.2 Grant Cefnogi Gwasanaethau Bws – ar hyn o bryd gall yr awdurdod hawlio hyd at £490,512 o Grant Cefnogi Gwasanaethau Bws gan Lywodraeth Cymru (trwy Gyngor Sir Y Fflint fel yr Awdurdod sy'n arwain ar gyfer rhanbarth Gogledd Cymru). Mae Llywodraeth Cymru yn adolygu'r cynllun ar hyn o bryd ac er efallai na fydd y gyllideb gyffredinol ar gyfer Cymru yn gostwng yn 2016/17 mae'n bosib y bydd arian yn cael ei ailddosbarthu rhwng y rhanbarthau. Byddai hynny'n debygol o fod yn ffafriol i'r ardaloedd mwy trefol yn ne Cymru lle mae mwy o wasanaethau bws yn rhedeg yn fasnachol, ar draul ardaloedd mwy gwledig yng Nghymru lle mae mwy o wasanaethau ar dendr. Mae'n bosib felly y gall yr awdurdod hwn dderbyn llai o arian yn 2016/17 nag a gafodd yn 2013/14 a 2014/15.

2.2.3 Mae'r gweithgareddau cyfredol mewn perthynas â'r orsaf niwclear arfaethedig a'r Rhaglen Ynys Ynni wedi cael sylw mewn cyllidebau blaenorol a chronfeydd wrth gefn. Efallai y bydd angen eu diwygio o bryd i'w gilydd ac mae'r pwysau ar y cyllidebau yn cael ei adolygu ar hyn o bryd.

2.2.4 Cynigir cyfanswm o £3.233m ar gyfer cyllidebau hapddigwyddiad fel rhan o gyllideb 2016/17 er mwyn cynorthwyo i leddfu rhai o'r risgiau cyllidebol. Fodd bynnag, nid yw'r rhain yn cynnwys y risgiau sy'n codi o dderbyn llai o grantiau. Mae'r gyllideb ar gyfer hapddigwyddiadau yn cynnwys swm sylweddol o £1.5m i ddarparu ar gyfer pan geir gwared ar yr ad-daliadau yswiriant gwladol o 3.4% y mae'r awdurdod wedi bod yn eu derbyn ar staff sydd wedi eu contractio allan ac sydd wedi bod yn cyfrannu at gynlluniau pensiwn yr awdurdod. Bydd yr ad-daliad hwn yn cael ei ddileu o Ebrill 2016 a rhagwelir y bydd yn cael effaith o £1.5m. Mae'r cyllidebau hapddigwyddiadau eraill sy'n gwneud cyfanswm o £1.733m wedi eu crynhoi isod.

2.2.4.1 Mae gostyngiad o £210k yn y gyllideb hapddigwyddiadau gyffredinol oherwydd effaith newidiadau cyllido cyfalaf a throsglwyddo cyllid i feysydd gwasanaeth. Argymhellir cyllideb hapddigwyddiadau gyffredinol o £310k ar gyfer 2016/17. Cedwir y gyllideb hon i gwrdd ag ansicrwydd wrth i'r gyllideb fynd yn ei blaen. Mae angen cronfa gyffredinol o'r fath i ddelio gyda digwyddiadau nad oedd modd eu rhagweld yn ystod y flwyddyn.

- 2.2.4.2** Mae'r gyllideb hefyd yn cynnwys £400k ar gyfer gwariant unwaith ac am byth yn bennaf i gefnogi gweithgareddau gwella a pherfformiad.
- 2.2.4.3** Mae cyllideb hapddigwyddiadau o £500k wedi ei chynnwys yn y gyllideb ar gyfer 2016/17 ar gyfer costau cyflogau a graddfeydd. Byddai'r gronfa hon yn cyllido costau taliadau diswyddo sy'n arwain at arbedion effeithlonrwydd. Byddai hefyd yn cynorthwyo i gyllido unrhyw swyddi a fydd yn cael eu hailraddio gan Banel Ailraddio 2016.
- 2.2.4.4** Mae'r gyllideb hefyd yn cynnwys cyllid £48k ar gyfer prosiect costau newid a fydd o gymorth i gyflawni blaenoriaethau trawsnewid ynghyd â £50k ar gyfer cymorth tuag at Drethi Cenedlaethol Annomestig.
- 2.2.4.5** Dros yr ychydig flynyddoedd diwethaf, mae cyllideb o £600k wedi bod yn cyfrannu at y gronfa ar gyfer y cynllun Arfarnu Swyddi. Mae'r broses Arfarnu bellach yn dod i ben ac mae'r trefniadau diogelu cyflog wedi eu hymgorffori yn y cyllidebau. Mae £3m ar ôl yn y gronfa wrth gefn ar gyfer Arfarnu Swyddi i dalu am yr elfen ôl-dâl. Fodd bynnag, os nad yw hynny'n ddigon bydd angen galw ar y cronfeydd wrth gefn cyffredinol. Mae'r swm wrth gefn o £600,000 ar gyfer y cynllun Arfarnu Swyddi felly wedi ei ddileu ar gyfer 2016/17.
- 2.2.4.6** Mae risg sylweddol o gostau uwch yn y Gwasanaethau Cymdeithasol mewn perthynas â'r pwysau ar ffioedd ar gyfer gofal a gomisiynir yn allanol a hefyd oherwydd yr angen i gyllido'r costau rhedeg ychwanegol yng nghartref gofal preswyl Haulfre ar gyfer 2016/17 a 2017/18. Mae cronfa neilltuedig o £425k wedi ei chynnwys ar gyfer y rhain.

2.3 Y Bwlch Cyllidebol

- 2.3.1** Argymhellir bod y Pwyllgor Gwaith yn mabwysiadu'r gyllideb ddigynnydd drafft fel sail ar gyfer cyllideb referniw 2016/17.
- 2.3.2** Disgwylir y setliad dros dro ar gyfer 2016/17 gan Lywodraeth Cymru yn ystod mis Rhagfyr 2015. Mae amcangyfrif doeth o doriad o 4.5% yn y Cyllid Allanol Cyfun wedi ei gynnwys yng nghyllideb ddrafft 2016/17. Amcangyfrifir hefyd gynnydd o 4.5% yn y Dreth Gyngor.

	£'000
Cyllid Allanol Cyfun	88,783
Y Dreth Gyngor	32,348
Cyfanswm	121,131

- 2.3.3** Mae'r gyllideb ddigynnydd ddrafft, h.y. y gyllideb cyn unrhyw arbedion, yn £126,701,757 ar hyn o bryd. Mae'r bwlch cyllidebol ar adeg y gyllideb ddigynnydd ddrafft gychwynnol yn £5.571m.
- 2.3.4** Mae'r bwlch yn seiliedig ar gynnydd o 4.5% yn y Dreth Gyngor. Isod mae tabl sy'n nodi'r gwahanol lefelau o dreth gyngor a'r arbedion y byddai eu hangen ar eu cyfer. Mae'r tabl hefyd yn amcangyfrif yr effaith wythnosol a'r cynnydd yn y gost i bob eiddo Band D ar gyfartaledd yn seiliedig ar pob cynnydd canrannol.

%	Treth Gyngor £	Arbedion Angenrheidiol	Effaith Wythnosol ar Eiddo Band D	Cyfanswm Cost
5	32,502,852	5,416,375	£0.99	£51.48
4.75	32,425,464	5,493,763	£0.94	£48.88
4.5	32,348,076	5,571,151	£0.89	£46.28
4.25	32,270,689	5,648,538	£0.84	£43.68
4	32,193,301	5,725,926	£0.79	£41.08

3. Y STRATEGAETH GYLLIDEBOL

3.1 Y Strategaeth Effeithlonrwydd

Fel rhan o fframwaith ar gyfer cynllunio gwasanaethau a'r gyllideb, mae strategaeth effeithlonrwydd wedi ei pharatoi yn awr yn seiliedig ar yr Adolygiadau Gwasanaeth Blyneddol a'r ddogfen Strategaeth Effeithlonrwydd. Mae'r Strategaeth ar gyfer y Tymor Canol yn dwyn sylw at:-

- Gostwng costau rheoli, democrataidd a biwrocratiaeth;
- Cydweithio gydag eraill lle mae modd arbed arian neu i gynorthwyo i gynnal lefelau gwasanaeth;
- Gwneud yn siŵr ein bod yn cael y gorau allan o'n staff;
- Sicrhau ein bod yn manteisio ar bob cyfle i greu incwm ar gyfer y Cyngor;
- Trawsnewid gwasanaethau y mae'r gyfraith yn dweud bod rhaid i ni eu darparu er mwyn sicrhau eu bod yn fodern, yn effeithiol ac yn effeithlon;
- Herio a ddylem barhau i gyllido gwasanaethau nad ydynt yn hanfodol a statudol os yw pobl eraill hefyd yn eu darparu;
- Deall effaith y cynigion ar Ynys Môn a'i thrigolion, yn enwedig y rheini sydd fwyaf angen ein gwasanaethau.

3.2 Cynigion Arbedion

3.2.1 Y prif fater yn y strategaeth effeithlonrwydd, wrth gwrs, yw'r angen i wneud arbedion refeniw ar raddfa na welwyd ei thebyg erioed o'r blaen, nid dim ond ar gyfer 2016/17 ond i'r dyfodol rhagweladwy hefyd. Mae'r cynigion a gyflwynwyd hyd yma gan y Cyfadrannau yn gymysgedd o Arbedion, Effeithlonrwydd a Chynhyrchu Incwm. Mae'r rhain yn gwneud cyfanswm o £3.919m ac fe'u cyflwynir yn Atodiad B i'w hystyried. Erys bwch cyllidol sylweddol o £1.652m os derbynnir pob un o'r cynigion hyn.

3.2.2 Ni fydd y targedau arbedion yn cael eu gweithredu'n gyfartal o angenrheidrwydd ar draws pob gwasanaeth, ond byddant yn adlewyrchu dewisiadau a blaenoriaethau'r Pwyllgor Gwaith.

3.2.3 Nid yw'r cynigion ar gyfer arbedion a gyflwynwyd hyd yma yn cynnwys unrhyw ddiswyddiadau a ragwelir.

3.2.4 Bydd y rhan fwyaf o'r cynigion arbedion a gyflwynwyd hyd yma yn siŵr o gael effaith ar ddarparu gwasanaethau i wahanol raddau a bydd raid ystyried hynny wrth wneud penderfyniadau. Gall arbedion a wneir mewn un adran gael effaith

anfriadol ar wasanaethau eraill trwy gynyddu costau oherwydd rhyngddibyniaeth rhai gwasanaethau.

3.2.5 Bydd y cynigion hefyd yn dibynnu ar amcanion y Pwyllgor Gwaith. Mae posibilrwydd na fydd yr holl gynigion a gyflwynwyd yn cael eu gweithredu. Mae angen gwirio, adolygu a herio rhai o'r cynigion ymhellach, nid yw rhai ohonynt yn newydd a bydd angen cymryd amser i gyflawni rhai eraill. Mae cyfres o adolygiadau gwasanaeth wedi'u cwblhau ar draws y Cyngor i nodi arbedion effeithlonrwydd i gynorthwyo'r Cyngor i gwrdd â thargedau cyllidebol dros y tair blynedd nesaf. Fodd bynnag, mae'n debygol y bydd angen arbedion ychwanegol sylweddol er mwyn cwrdd â'r bwch cyllidol.

3.2.6 Mae'n anochel y bydd rhai o'r cynigion arbedion hyn yn golygu gostyngiad yn nifer y staff. Efallai y bydd y gostyngiad hwn yn digwydd yn naturiol yn sgil staff yn cyrraedd oed ymddeol neu'n cael swyddi eraill. Mae'r cynigion arbedion ar hyn o bryd yn rhagdybio arbedion blwyddyn gyfan mewn perthynas â gostyngiadau staffio. Mae risg amseru yn gysylltiedig â'r rhain gan na fydd modd cyflawni'r arbedion llawn os nad yw niferoedd y staff wedi gostwng erbyn 1 Ebrill 2016. Mae'n debygol hefyd y bydd costau diswyddo hefyd. O'r herwydd, bydd angen sefydlu cronfa ar gyfer diswyddiadau fel y nodir uchod ar raddfa debyg i honno a gymeradwywyd yng nghyllideb 2015/16.

3.2.7 Cynigir gostwng cyfraniadau'r Trydydd Sector gan hyd at 5%.

3.3 Bidiau Twf a Phwysau

3.3.1 Nid oes unrhyw lwfans ar hyn o bryd ar gyfer unrhyw Fidiau Twf.

4. MATERION AR GYFER PENDERFYNIAD

4.1 Nid yw cynnwys y Gyllideb wedi ei ragnodi, ond yn unol â gofynion yr amserlen mae'n rhaid cael cydweithrediad y Pwyllgor Gwaith, y Pwyllgorau Sgriwtini a'r Cyngor Llawn os am fabwysiadu'r gyllideb ym mis Mawrth 2016.

4.2 Mae'r adroddiad hwn wedi argymhell:-

- (a)** Bod y Pwyllgor Gwaith yn mabwysiadu'r gyllideb ddigyfnewid ddrafft fel sail ar gyfer cyllideb refeniw 2016/17;
- (b)** Y dylai'r Pwyllgor Gwaith geisio gwneud digon o arbedion yn 2016/17 i gydbwysu'r gyllideb refeniw heb ddefnyddio cronfeydd wrth gefn;
- (c)** Y dylai'r Pwyllgor Gwaith gynllunio i gwrdd â chostau diswyddo nad oes modd eu hosgoi neu gostau unwaith ac am byth eraill sy'n gysylltiedig â gwneud arbedion trwy ddefnyddio cyllidebau hapddigwyddiadau ond heb ddefnyddio'r cronfeydd wrth gefn.
- (d)** Y dylai'r Pwyllgor Gwaith geisio barn y cyhoedd ar yr arbedion arfaethedig.

B - Pa opsiynau eraill wnaethoch chi eu hystyried a beth oedd eich rhesymau dros eu gwrthod ac/neu ddewis yr opsiwn hwn?

C - Am ba reswm y mae hwn yn benderfyniad i'r Pwyllgor Gwaith?

Mae'r penderfyniad wedi ei ddirprwyo i'r Pwyllgor Gwaith

CH - A yw'r penderfyniad hwn yn gyson â'r polisi a gymeradwywyd gan y Cyngor Llawn?

Ydi

D – A yw'r penderfyniad hwn o fewn y gyllideb a gymeradwywyd gan y Cyngor?		
Ydi		
DD - Gyda phwy wnaethoch chi ymgynghori?		Beth oedd eu sylwadau?
1	Prif Weithredwr / Uwch Dim Arweinyddiaeth (UDA) (mandadol)	Ymgynghoriad â'r Grŵp Llywio ar y Gyllideb
2	Cyllid / Adran 151 (mandadol)	Adroddiad gan y Swyddog A151 yw hwn
3	Cyfreithiol / Swyddog Monitro (mandadol)	
4	Adnoddau Dynol (AD)	
5	Eiddo	
6	Technoleg Gwybodaeth Cyfathrebu (TGCh)	
7	Sgriwtini	
8	Aelodau Lleol	
9	Unrhyw gyrff allanol / arall/eraill	
E - Risgiau ac unrhyw gamau lliniaru (os yn berthnasol)		
1	Economaidd	
2	Gwrthlodi	
3	Trosedd ac Anhrefn	
4	Amgylcheddol	
5	Cydraddoldebau	
6	Cytundebau Canlyniad	
7	Arall	
F - Atodiadau:		
Atodiad A: Crynodeb o'r Gyllideb Ddigyfnewid Ddrafft a'r Bwlch Cyllidebol Atodiad B: Arbedion Effeithlonrwydd a Nodwyd		
FF - Papurau Cefndir (cysylltwch os gwelwch yn dda gydag awdur yr Adroddiad am unrhyw wybodaeth bellach):		

CRYNODEB O'R GYLLIDEB DDIGYFNEWID DDRAFFT A'R BWLCH CYLLIDEBOL**Yn seiliedig ar Gynnydd o 4.5% yn y Dreth Gyngor**

Cyfadran	Sefyllfa Ddigyfnewid Ddrafft £
Addysg Gydol Oes (Gan gynnwys Ysgolion)	49,412,810
Gwasanaethau Cymunedol	30,322,910
Datblygu Cynaliadwy	19,559,780
Dirprwy Brif Weithredwr	12,034,700
Costau Corfforaethol a Democrataidd	1,913,150
Cyfreithiol a Gweinyddol	2,257,900
Ardollau	3,203,890
Cyllido Cyfalaf a Llog	8,301,957
Codi ar y CRT/TLLU	-621,950
Rhaglen Blaenoriaethau Fforddiadwy	0
Cronfa Wrth Gefn ar gyfer Arfarnu Swyddi	-2,916,390
Cyfanswm	123,468,757
Cronfa ar gyfer Gwelliannau	400,000
Cronfa Hapddigwyddiadau Gyffredinol	310,000
Cyflogau a Graddfeydd	500,000
Cronfa ar gyfer Costau Newid	48,000
Cymorth Dewisol tuag at y Dreth	50,000
Cronfa Hapddigwyddiadau Clustodedig	425,000
Cronfa i gwrdd â chostau yn sgil cael gwared ar ad-daliadau Yswiriant Gwladol (3.4%)	1,500,000
Is Gyfanswm – Cyllideb Ddigyfnewid cyn arbedion	126,701, 757
Wedi ei Gyllido Gan:	
Cyllid Allanol Cyfun	88,782,530
Y Dreth Gyngor	32,348,076
Cytundeb Canlyniadau	0
Cyfanswm Cyllido	121,130,606
Bwlch Cyllidebol	5,571,151

		ATODIAD B
Gwasanaeth	Arbediad a Gynigir	Cyfanswm Arbedion a Gynigir (16/17) £'000
Oedolion	<p>CACI – System Electronig ar gyfer Rheoli Gofal Cartref (Yn 2012 fe gytunodd Uned Ddarparu Cyngor Sir Ynys Môn i gydweithio â Chyngor Gwynedd ar eu system electronig gyfredol ar gyfer rheoli gofal cartref. Nod y system hon oedd gwella cyfathrebu a rheolaeth gyffredinol ac ansawdd y gwasanaeth gofal cartref mewnol. Er y gwelwyd fod y system hon yn ased sy'n hanfodol er mwyn i'r gwasanaeth barhau i redeg, rydym wedi llwyddo i ail-negodi ein contract cyfredol gyda Chyngor Gwynedd).</p>	7
Oedolion	<p>Lleihau nifer y Swyddi Rheoli (Gweithio yn Hyblyg) Cytunwyd bod modd cyfuno dwy swydd rheoli gyfredol i ffurfio un swydd ar draws y Strwythur Trawsnewid Corfforaethol a'r Gwasanaethau Cymdeithasol. Mae'r ddwy swydd yn wag ar hyn o bryd a chynigir y newid ar sail y bydd y rôl yn elwa o'r gallu i weithio'n fwy hyblyg ar draws meysydd sy'n mynd drwy newidiadau o ganlyniad i weithio'n hyblyg.</p>	48
Oedolion	<p>Gostwng Rolau Gweinyddol (Ar ôl i gyn aelod o staff oedd yn rhoi cefnogaeth weinyddol i'r gwasanaethau darparu adael, mae'r gwasanaeth wedi ailddyrannu'r llwyth gwaith dros dro. Mae'r cyfnod hwn wedi dangos y byddai modd rheoli'r llwyth gwaith a oedd yn gysylltiedig â'r swydd hon yn fewnol, ac argymhellir bod y swydd hon yn cael ei ryddhau ar sail tymor hir fel arbediad).</p>	22
Oedolion	<p>Gostwng Rolau Rheoli yn yr Uned Ddarparu (Ar hyn o bryd mae gan yr uned ddarparu o fewn Gofal Cymdeithasol Oedolion strwythur o un Rheolwr Busnes a dwy rôl Rheolwr Tîm. Er mwyn cydnabod y gostyngiad mewn gwasanaethau a reolir gan gynnwys allanoli 3 chyfleuster byw â chymorth ac 1 cartref yn y flwyddyn, cynigir bod un rôl yn cael ei ryddhau yn dilyn ailstrwythuro).</p>	51
Tai	<p>Gwasanaeth Galluogi Tai Gwledig (Aildrefnu'r Gwasanaeth yn Wasanaeth Rhanbarthol – Mae rôl y Galluogydd Tai Gwledig yn canolbwyntio ar gyflawni Tai Fforddiadwy mewn cymunedau gwledig).</p>	4

Trawsnewid	Cael gwared ar swydd wag Cymhathu'r dyletswyddau cynllunio busnes a pherfformiad i mewn i swyddi cyfredol gan ddileu swydd oddi ar y strwythur. Hyn yn cyd-fynd â'r prosiect gweithio'n gallach.	35
Trawsnewid – TGCh	Cynnal a Chadw Caledwedd Cynnig gostyngiad yn y gwaith cynnal a chadw caledwedd	20
Addysg	Swydd Cynorthwy-ydd Gweinyddol Mae dyletswyddau cyn ddeilydd y swydd wedi cael ei dyrannu i aelodau staff eraill, a gellir cynnig y swydd fel arbediad effeithlonrwydd ar gyfer 2016/17 wrth i ni symud tuag at weithio'n gallach a lleihau'r dyletswyddau clerigol llai sgiliedig gyflawnir yn yr adran.	19.2
Plant	Dod â Rôl y Rheolwr Sicrwydd Ansawdd i ben yn y Gwasanaethau Plant a Gostwng Costau Rheoli (Ailstrwythuro'r Gwasanaethau Plant gyda'r bwriad o ddarparu fframwaith rheolaethol sy'n ychwanegu gwerth at bob lefel dirprwyaeth a sicrhau bod rheolwyr canol yn arwain ar sicrwydd ansawdd o fewn eu maes cyfrifoldeb).	78
Plant	Swydd y Rheolwr Gwasanaethau Cefnogol (Adolygu, ailfodelu a chyfuno Gwasanaethau Cefnogol Plant a'r Gwasanaethau Cefnogol i Blant gydag Anabledau er mwyn darparu gwasanaeth effeithiol a chost effeithlon sy'n canolbwyntio ar atal achosion rhag gorfod cael eu huwchgyfeirio a phlant yn gorfod cael eu lleoli, a darparu model newydd o gyflwyno'r gwasanaeth. Bydd yr adolygiad yn canfod arbedion ariannol trwy ostwng dyblygu).	32
Plant	Arbedion o gyllideb y Panel Maethu (Mae'r costau a ragamcanwyd yn awgrymu y bydd y gyllideb hon yn tanwario'n gyson am y 3 blynedd nesaf fel y gellir gwneud arbedion).	16
Plant	Panel maethu di-bapur (Trwy brynu I-Pads i aelodau'r panel maethu byddai lleihad mewn costau gweinyddol a dros 3 blynedd byddai hyn yn creu arbedion sylweddol).	2
Plant	Trydydd Sector (Rhoi'r gorau i ddarparu gwasanaeth/au a brynir gan y trydydd sector lle nad oes cyfrifoldebau statudol ar y Gwasanaethau Plant i'w cyllido).	13
Plant	Cyllideb Gwaelodlin Is DG413 (Yn dilyn craffu'r gyllideb cynigir arbediad sydd gyfwerth â 10% o gyllideb waelodlin 15/16).	9

Plant	Gostyngiad yn llinell gyllideb y Gwasanaeth Cyfiawnder Ieuenctid (Cyllideb waelodlin is ar gyfer cyfraniadau'r Gwasanaethau Plant at Bartneriaeth Cyflawnder Ieuenctid Gwynedd a Môn. Mae hwn yn gyllid sydd heb ei defnyddio yn y gyllideb sylfaenol gan dybio na fyddai'r awdurdod sy'n cynnal y gwasanaeth angen unrhyw gynnydd uwchlaw'r chwyddiant).	5
Oedolion	Cynyddu Iefelau Taliadau Uniongyrchol (Pan gytunir fod unigolyn yn gymwys am Gymorth Gofal Cymdeithasol i oedolion a phan gytunir ar becyn o gymorth a gofal mae 2 opsiwn craidd yn bodoli ar gyfer trefnu'r gofal hwnnw. Yn draddodiadol, Adrannau Gofal Cymdeithasol sydd wedi cymryd y brif rôl wrth gomisiynu a rheoli pecynnau gofal o'r fath, fodd bynnag, mae Taliadau Uniongyrchol yn opsiwn lle mae'r unigolyn cymwys yn gyfrifol ac yn medru derbyn taliad er mwyn comisiynu ei ofal ei hun, ac ef fyddai'n cymryd y cyfrifoldeb am gyflogi staff a rheoli ei becyn gofal ei hun. Mae'r arbediad arfaethedig hwn yn seiliedig ar gynyddu nifer y bobl sy'n derbyn Taliadau Uniongyrchol gan eu bod yn fwy effeithlon fesul pecyn o gymorth/gofal mewn cymhariaeth).	49
Oedolion	Adolygu a diwygio contractau cyfredol ar gyfer Gwasanaethau Dydd a gaiff eu comisiynu'n allanol i gefnogi cleientiaid gydag Anableddau Dysgu (Ar hyn o bryd mae'r adran yn comisiynu gwasanaethau allanol i gefnogi gwasanaethau dydd i Oedolion sydd ag Anableddau Dysgu oddi wrth Tyddyn Môn, ac Agoriad (Caffi Llys Llewelyn)).	28
Oedolion	Ail-dendro'r holl Brosiectau Byw â Chymorth sy'n bodoli (Ar hyn o bryd mae'r cyngor yn comisiynu 15 o brosiectau byw â chymorth oddi wrth ddarparwyr allanol. Mae adolygiad o'r gwasanaethau hyn yn mynd rhagddo ar hyn o bryd dan arweiniad Cefnogi Pobl. Ystyrir y bydd hi'n briodol ail-dendro'r holl ddarpariaethau presennol yn 16/17, o bosib mewn dau gam ym mis Ebrill 16 a mis Medi 16).	42
Oedolion	Gwasanaethau Gofal Dydd Mewnol – Adolygu a Chysoni (Mae'r Cyngor ar hyn o bryd yn gweithredu 3 Gwasanaeth Dydd sy'n cefnogi Oedolion gydag Anableddau Dysgu. Cynigir ein bod yn cynnal adolygiad o'r capasiti ym mhob canolfan dydd ac yn ystyried opsiynau i gysoni gwasanaethau. Efallai na fydd hyn o reidrwydd yn gofyn am ostyngiad mewn gwasanaethau - ond gall olygu bod llai o wasanaethau ar gael bob dydd. Gallai hefyd edrych ar opsiynau i wneud y defnydd mwyaf posib o'r adeiladau ar draws y 7 diwrnod mewn partneriaeth gyda sefydliadau trydydd sector, a gallai hynny arwain at incwm uwch).	26
Oedolion	Ailstrwythuro'r trefniadau rheoli ar gyfer Gwasanaethau Cefnogaeth Iechyd Meddwl yn y Gymuned Mae'r arbediad a gynigir yn codi o gael gwared ar un swydd reoli o'r Gwasanaeth Cymorth Iechyd Meddwl (yn amodol ar y broses ofynnol) yn Ysbyty Cefni sy'n rhoi cymorth l unigolion yn y gymuned. Yn ogystal rhyddheir cost rhent a dalwyd gynt pan oedd y gwasanaeth wedi ei leoli mewn adeilad preifat.	43

Oedolion	<p>Gwerthu Garreglwyd Yn dilyn cytundeb y Cyngor i werthu Garreglwyd mae rhaglen waith fanwl nawr yn mynd rhagddi i hwyluso gwerthu'r adeilad i bartner annibynnol.</p> <p>Fe gawn arbediad pan fydd y gwerthiant wedi'i gwblhau gan fod y gost gyfredol o brynu lleoliadau gan y sector annibynnol yn is na'r gost o ddarparu'r gwasanaeth yn fewnol. Mae'r arbediad yn seiliedig ar werthu'r eiddo ym mis Medi 2015.</p>	70
Oedolion	<p>Allanoli Cyfleusterau Byw â Chefnogaeth Mewnol Mae'r Cyngor ar hyn o bryd yn gweithredu tri o eiddo byw â chefnogaeth, gan ddarparu gofal a chefnogaeth i unigolion sydd ag Anableddau Dysgu allan yn y gymuned. O ganlyniad i newidiadau i'r Rhaglen Cefnogi Pobl mae'n rhaid allanoli'r gwasanaeth hwn erbyn hyn. Yr arbediad hwn yw lefel yr arbediad uwchlaw'r toriad Cefnogi Pobl y disgwylir y gellir ei ryddhau trwy'r newid hwn.</p>	30
Oedolion	<p>Taliadau Sector Gwirfoddol O ganlyniad i adolygiad desg o daliadau'r gwasanaeth gwirfoddol a blaenoriaethu cynigion buddsoddi, gwnaed cynigion i dorri rhai meysydd cyllid.</p>	38
Oedolion	<p>Cyllid o'r Cyfrif Refeniw Tai tuag at Gefnogaeth Therapi Galwedigaethol Ystyrir ei bod yn bosib i 0.5 o waith y Therapyddion Galwedigaethol sy'n gysylltiedig ag addasiadau i eiddo'r cyngor gael ei gyllido o'r Gronfa CRT a bydd hynny'n arwain at arbediad cyfatebol yn y gwasanaethau oedolion.</p>	20
Oedolion	<p>Darpariaeth Cartrefi Gofal Mewnol yn y dyfodol Cydnabuwyd y bydd cynnal darpariaeth cartrefi gofal yr Awdurdod Lleol o fewn ein rheolaeth ni yn fwy drud o gymharu â'r Sector Annibynnol. Ar hyn o bryd nid yw hyn yn ymrwymo'r adran i unrhyw arbediad - ond mae'n argymhell rhoi ystyriaeth i reolaeth y cartref yn y dyfodol ac a oes opsiynau i leihau'r costau gan gynnwys:- 1) Gwerthiant Unigol, 2) Gwerthiant ar y Cyd, 3) Trosglwyddo i Gwmni Masnachu Awdurdod Lleol, 4) Arall. Dylid cydnabod bod y Cyngor wedi cytuno unwaith y bydd Gofal Ychwanegol yn cael ei ddatblygu yn yr ardaloedd lleol y bydd y cartrefi gofal yn cael eu digomisiynu.</p>	TBC
Tai	<p>Ehangu defnydd o'r Uned Cynnal Tai trwy'r Cyngor i gyd Lleihau costau cyffredinol y Cyngor ar gontractwyr allanol.</p>	TBC
Tai	<p>Cefnogaeth Fusnes – dyrannu costau staffio i'r CRT Bydd adolygiad blynyddol yn cael ei gynnal ar yr amser staff a dreulir a'r swyddogaethau sy'n gysylltiedig â'r CRT a'r rheini sy'n cael eu hariannu o Gronfa Gyffredinol y Cyngor.</p>	20

Tai	Diwygio Lles yn cynnwys CAB ac J E O'Toole Y cynnig yw ailganolbwyntio'r Gwasanaethau / Darpariaeth Budd-daliadau Lles, i leihau dyblygu yn y gwaith Budd-daliadau Lles sy'n cael ei wneud a'i gomisiynu gan amrywiol dimau a sefydliadau a sicrhau bod y model gwasanaeth arfaethedig yn darparu'r gwerth gorau i'r Awdurdod.	37
Tai	Cymunedau'n Gyntaf Môn Codi am amser y Pennaeth Gwasanaeth ar faterion busnes Cymunedau'n Gyntaf Môn.	2
Tai	Tai Gwag Archwilio'r potensial o godi ffi am wasanaethau'r Swyddog Tai Gwag, ar waith sy'n gysylltiedig â Gorchmynion Prynu Gorfodol.	11
Tai	Digartrefedd Archwilio'r potential o leoli pobl/teuluoedd mewn eiddo sy'n anodd i'w gosod yn hytrach na'u lleoli mewn gwesty gwely a brecwast.	25
Trawsnewid – AD	Dileu'r Les ar Tŷ Wiliam Jones Mae'r adeilad yn cael ei ddefnyddio ar hyn o bryd fel cyfleuster hyfforddi. Bydd angen strwythuro darpariaeth y gwasanaeth mewn modd sy'n defnyddio'r darpariaethau mewnol sy'n bodoli yn y Pencadlys neu adeiladau eraill yn eiddo i'r Cyngor. Disgwylir mai bychan iawn fydd yr effaith.	4
Addysg	Dyslecsia Y cyn gyllideb Dyslecsa ar gyfer y sector Cynradd, mae ysgolion yn derbyn cyllid wedi'i ddirprwyo at ddarpariaeth Anghenion Addysgol Arbennig, yn cynnwys Dyslecsia, o fewn y gyllideb sydd wedi'i dirprwyo.	20.1
Addysg	Grantiau Celfyddydau ac Addysg Grantiau Celfyddydau ac Addysg dewisol i gyrff allanol. Gellir cynnig hwn fel arbediad effeithlonrwydd ar gyfer 2016-2017 gan ei fod yn gwbl ddewisol ac nid yw'n effeithio ar ddarpariaeth y gwasanaeth. Fodd bynnag, mae nifer o gyrff bach (papurau bro ac ati) yn dibynnu ar gyfraniadau o'r fath er mwyn parhau â'u gwaith, felly byddai sicrhau bod corff arall yn medru cymryd cyfrifoldeb am y costau yn lliniaru'r effaith ar y buddiolwyr.	40.8
Addysg	Grantiau dewisol ae gyfer gwisg ysgol Gellir cynnig hwn fel arbediad effeithlonrwydd ar gyfer 2016-2017 gan ei fod yn gwbl ddewisol ac nid yw ar gael i rieni/disgyblion tu draw i CSYM.	19.0

Addysg	Rheoli Perfformiad Bydd y gwasanaeth gwella ysgolion Rhanbarthol yn ymgymryd â dyletswyddau Rheoli Perfformiad.	23.6
Addysg	Cynyddu Pris Prydau Ysgol Cynyddu'r targed incwm ar gyfer prydau ysgol yng Nghanolfan Addysg y Bont.	9.0
Addysg	Clybiau Ieuenctid Bu tanwariant ar y gyllideb hon yn hanesyddol, felly gellir ei chynnig fel arbediad effeithlonrwydd heb unrhyw effaith ar ddarpariaeth y Gwasanaeth.	15.0
Addysg	Grant Gwella Addysg Defnyddio'r Grant gwella Addysg i ariannu'r uned asesu Cyn Ysgol, sy'n staffio 1.5 o Gynorthwyr Dysgu.	36.6
Addysg	Gweithgareddau Ychwanegol y Gwasanaeth Ieuenctid Bu tanwariant ar y gyllideb hon yn hanesyddol, felly gellir ei chynnig fel arbediad effeithlonrwydd heb unrhyw effaith ar ddarpariaeth y Gwasanaeth.	5.0
Addysg	Prydau Ysgol Cynyddu'r incwm o brydau ysgol y mae rhieni'n talu amdanynt o fis Medi 2016 o 10c fesul pryd gan na fu unrhyw gynnydd ym mis Medi 2015.	17.1
Addysg	Blynyddoedd Cynnar Gostwng y bwrsari Blynyddoedd Cynnar gan 10% i'r Mudiad Ysgolion Meithrin a WPPA.	26.5
Addysg	Blas am Fwyd Nid oes angen y gyllideb mwyach.	51.3
Addysg	Strategaeth Gofal Plant Genedlaethol Bu tanwariant hanesyddol yn y maes hwn.	15.0
Diwylliant	Amgueddfeydd a Diwylliant Ailstrwythuro cyn allanoli'r gwasanaeth o bosib a lleihad mewn costau staffio.	31.3
Diwylliant	System Rheoli Llyfrgelloedd Mae datblygiadau diweddar a chydweithio rhanbarthol wedi golygu fod cost y gwasanaeth wedi gostwng o £20,000 i £3,000. Bydd gwaith gweinyddol pellach i'w wneud er mwyn cysoni'r systemau gwybodaeth a bydd hynny werth tua £7,000 ond mae hwn yn gost unwaith ac am byth am dymor penodol. O ganlyniad gellir cynnig £10,000 fel arbediad effeithlonrwydd ar gyfer 2016/17.	10.0

Hamdden	Ailstrwythuro'r Swyddogaeth Hamdden Bydd sefydlu strwythur rheoli, trefn a diwylliant mwy masnachol yn gwella darparieth y gwasanaeth, yn cynyddu'r niferoedd sy'n cymryd rhan ac yn creu incwm ac yn lleihau costau net y Swyddogaeth Hamdden.	42.4
Hamdden	Canolfan Hamdden Biwmares Y Cyngor Sir i roi'r gorau i roi cefnogaeth ariannol i Ganolfan Hamdden Biwmares ar ôl i'r cytundeb sybsidi tair blynedd ddod i ben.	20.0
Hamdden	Caffis y Canolfannau Hamdden Mae'r caffis yng Nghanolfannau Hamdden Plas Arthur a Chaergybi ar hyn o bryd yn gwneud colled o tua £15,000 yr un. Trwy ailstrwythuro oriau staff a gwella'r bwydlenni yn y ddau gaffi, disgwylir y bydd y ddau gyfleuster yn gwneud digon o elw i dalu am y costau yn ystod 2016-2017. Bydd angen gwneud mân addasiadau i'r caffis.	28.0
Hamdden	Gwersi Nofio Cynyddu nifer yr wythnosau mewn blwyddyn pan fo gwersi nofio'n cael eu dysgu. Yn unol â Chynllun Nofio Cenedlaethol Nofio Cymru, mae'r Gwasanaeth yn bwriadu cynyddu'r nifer o 30 i 44 wythnos y flwyddyn.	55.0
Economaidd a Morwrol	Wardeiniaid Traeth Cyfraniad ariannol gan gyngor Cymuned Llanfaelog tuag at gostau Warden Traeth yn Nhraeth Crigyll, Rhosneigr.	1.0
Economaidd a Morwrol	Morwrol Ailstrwythuro wythnos waith y Tîm Morwrol i bump o bob saith niwrnod i leihau taliadau goramser o ganlyniad i weithio ar benwythnosau yn yr Haf.	10.0
Economaidd a Morwrol	Marchnata Gostyngiad yng Ngweithgareddau Marchnata (Digidol) Croeso Môn.	24.6
Economaidd a Morwrol	Digwyddiadau'r Haf Gostyngiad yn y gefnogaeth i Ddigwyddiadau Twristiaeth yn yr Haf. Caiff Digwyddiadau Twristiaeth eu cydnabod fel priif gyfrwng i dwf economaidd yn y Cynllun Rheoli Cyrchfan. Bydd yr arbediad effeithlonrwydd a gynigir yn cynrychioli lleihad sylweddol yn y gefnogaeth a'r cymorth i ddigwyddiadau yn nhermau cyllid, adnoddau, datblygiad ac isadeiledd.	5.8
Economaidd a Morwrol	Gwybodaeth i Dwristiaid Lleihad yn y gefnogaeth i Ganolfannau Gwybodaeth i Dwristiaid.	1.6

Priffyrdd	Tendro Bysiau Newidiadau i fanyleb contractau gwasanaeth bws er mwyn cynnal lefel y gwasanaeth ond ar gost is.	60.0
Priffyrdd	Meysydd Parcio Cynnydd mewn incwm o feysydd parcio.	30.0
Priffyrdd	Swyddogion Croesfannau Ysgol Parhau gyda'r polisi o beidio amnewid staff Croesfannau Ysgol trwy beidio llenwi eu swyddi pan fyddant yn gadael. Golyga hyn y bydd rhagor o ysgolion heb swyddog arbennig i gynorthwyo plant i groesi'r ffordd. Ar hyn o bryd dim ond 14 o ysgolion sy'n derbyn y gwasanaeth hwn. Mae nifer y Swyddogion hyn wedi bod yn gostwng am sawl blwyddyn. Byddwn yn parhau â'r polisi o beidio cael swyddog newydd os yw deilydd y swydd yn ymdeol neu'n ymddiswyddo.	10.0
Priffyrdd	Graeanu Gostwng y Gyllideb Graeanu, ond sicrhau bod unrhyw gostau dros ben oherwydd gaeafau caled yn cael eu hariannu'n gorfforaethol.	50.0
Priffyrdd	Cludiant Môn Mae'r gyllideb hon wedi cael ei thanwario'n hanesyddol, felly gellir ei chynnig fel arbediad effeithlonrwydd heb unrhyw effaith ar ddarpariaeth y Gwasanaeth.	20.0
Priffyrdd	Meysydd Parcio Cynyddu'r Incwm o Feysydd Parcio, trwy gynyddu ffioedd a 5 o Feysydd Parcio talu ac arddangos ychwanegol.	10.0
Priffyrdd	Lampau LED Yn dilyn rhaglen barhaus y gwasanaeth dros sawl blwyddyn o amnewid lampau am lampau LED ynghyd ag opsiynau ar gyfer pylu'r golau a diffodd y lampau, mae'r costau ynni a chynnal a chadw wedi syrthio felly gellir gwneud arbediad o £100k.	100.0
Priffyrdd	Mân Waith Traffig Lleihad yn y gyllideb i gynnal mân waith traffig gan gynnwys arwyddion ffyrdd a phaentio llinellau.	10.0
Priffyrdd	Gwaith Cynnal a Chadw Gellir cyfalafu cost y gwaith ar y ffyrdd.	200.0
Eiddo	Glanhau Mae hwn yn lleihad yn y gyllideb ar gyfer glanhau holl Adeiladau'r Cyngor.	100.0

Eiddo	Mân-ddaliadau Cynnydd yn lefel yr incwm o fân-ddaliadau yn dilyn neilltuo'r incwm ar gyfer atgyfeirio a chynnal a chadw.	35.0
Gwastraff	Cyfleusterau Cyhoeddus Arbediad posib o £8k trwy drosglwyddo'r Toiled yn y Porth ym Miwmares i'r Cyngor Tref ac arbediad o £6K trwy ddarparu tanc septig ym Mhorth Swtan yn lle'r carthbwl presennol.	14.0
Gwastraff	Gwasanaeth Glanhau Mae hon yn ffynhonnell newydd o incwm lle mae'n bosib i fusnes / 3 ^{ydd} parti noddi hysbyseb ar Fin. Mae ymgynghori'n dechrau gyda busnesau lleol. Codir tâl o tua £200 fesul hysbyseb.	10.0
Gwastraff	Biniau Arbediad ychwanegol trwy adolygu'r costau o gyflenwi biniau newydd a chynyddu'r gost o £25 i £30 y bin.	1.5
Gwastraff	Casglu Gwastraff Byddwn yn cyflawni arbediad o £100k trwy drosglwyddo gwastraff i'w ailgylchu i St Helens a Runcorn yn hytrach nag i'w dirlenwi yn Llanddulas (dechreuwyd ym mis Mai 2015). Er bod rhaid mynd ag ychydig o wastraff gweddilliol i Llanddulas yn unol â'r contract presennol, bydd Biffa a Grays yn mynd a 10,000 o dunelli i'r safleoedd a gwastraff bob un. Bydd 20% o'r gwastraff hwn yn cyfrif tuag at ein targed ailgylchu ac mae'n darparu arbediad o £10 y dunnell. Felly, dylwn gwrdd â'r targed ailgylchu o 58% ar gyfer 15/16; y gost am fethu yw £100k fesul 1%. Mae'r gyfradd ailgylchu yn 55% ar hyn o bryd. Mae ymgynghorwyr allanol wrthi'n ystyried 3 opsiwn gwahanol ar gyfer casglu gwastraff ar hyn o bryd gyda'r bwriad o gyflawni cynnydd o 10% mewn cyfraddau ailgylchu. Mae'r opsiynau'n cynnwys: a) casglu bob 3 wythnos b) casglu bob 4 wythnos neu c) lleihau maint y bin o 240 litr i 120 litr. Bydd y mater yn dod gerbron y Pwyllgor Gwaith ym mis Hydref i'w gymeradwyo. Bydd y gost gyfalaf ar gyfer opsiwn a) ac b) yn £522k (prynu rhagor o focsys ailgylchu) ac yn £1.6 miliwn ar gyfer yr opsiwn c) (bocsys ailgylchu newydd ynghyd â biniau gweddilliol). Bydd yr opsiynau hyn yn darparu arbediad blynyddol o thua £200k. Pe bai'r opsiwn 4 wythnos yn cael ei weithredu gallai hynny olygu mai Ynys Môn yw'r awdurdod cyntaf yng Nghymru i gyflawni'r targed ailgylchu o 70% sydd ei angen erbyn 2024/25.	300.0
Gwastraff	Casglu Gwastraff Swmpus Stopio'r holl gasgliadau gwastraff swmpus am ddim ym mis Ebrill 2016.	90.0

Gwarchod y Cyhoedd	Rheoli Pla Mae gan y swyddogaeth Rheoli Pla gwsmeriaid mewnol ac allanol ac mae'n creu cryn dipyn o incwm. Gallai gostyngiadau staff effeithio ar yr incwm a gynhrychir a'r nod yw gwneud y gwasanaeth yn fwy cadarn, yn fwy proffesiynol ac yn un sy'n talu amdano ei hun. Byddai cynyddu'r incwm yn arwain at leihau'r gyllideb wrth fynd ymlaen. Mae'r rhaglen wella yn anelu at ddileu'r gorwariant o £13k ar y gyllideb mewn modd cynaliadwy.	13.0
Gwarchod y Cyhoedd	Ailstrwythuro Staffio Bydd hyn yn ganlyniad gweithio y tu allan i'r swyddfa er mwyn cyflawni arbedion mewn amser staff a theithio.	20.0
Gwarchod y Cyhoedd	Cynyddu Incwm Seremonïau Priodas - Yn hanesyddol mae'r gyllideb hon wedi cyflawni mwy na'i tharged incwm, felly gellir cyflawni'r arbediad hwn heb unrhyw newid i ddarpariaeth y gwasanaeth.	5.5
Gwarchod y Cyhoedd	Incwm Cynyddu incwm trwy godi tâl am archwiliadau dilynol ar dai, gyda gwasanaeth ymgynghorol sy'n rhoi cymorth i gynhyrchu asesiad risg tân am £65 yr awr.	1.3
Gwarchod y Cyhoedd	Rheoli Llygredd Cyllideb incwm newydd trwy godi tâl am reoli llygredd – ymchwilio i gwynion am niwsans sŵn. £65 yr awr.	1.3
Gwarchod y Cyhoedd	Iechyd a Diogelwch Cyllideb incwm newydd trwy godi tâl am wasanaeth ymgynghorol i gynorthwyo gyda chydymffurfio â gofynion cyfreithiol Iechyd a Diogelwch.	1.9
Gwarchod y Cyhoedd	Incwm uwch o fasnachu stryd – newid yn y polisi.	11.2
Gwarchod y Cyhoedd	Safonau Bwyd Cyllid Allanol oddi wrth yr Asiantaeth Safonau Bwyd i gynnal archwiliadau Hylendid Bwyd Anifeiliaid yng Nghymru.	12.9
Cynllunio	Coed Cymru Lleihad yn y staffio.	18.0
Cynllunio	AHNE Mae angen edrych ar hyn o ran beth sy'n statudol a ddim yn statudol – a symud i ffwrdd o brosiectau tuag at swyddogaethau statudol craidd. Dylai'r rhain gynnwys (i) asesiad o grantiau (ii) effaith bosib tynnu'n ôl a darparieth gan eraill a (iii) gostyngiad posib yn y gweithlu.	11.0

Cynllunio	Ffioedd Cynllunio Cynyddu'r Incwm o Ffioedd Cynllunio.	15.0
Busnes y Cyngor	Undeb Parhau i ymgynghori â'r Undeb er mwyn lleihau'r cymhorthdal mae'r Cyngor yn ddarparu mewn perthynas â chostau sy'n gysylltiedig â'r undeb.	26.0
Busnes y Cyngor	Ymchwil Ymchwil Sgriwtini – mae'r gyllideb heb ei defnyddio.	5.0
Busnes y Cyngor	Llyfrau a Chyfnodolion Prynu llai o gyfnodolion a llyfrau'r gyfraith.	45.0
Adnoddau	Staffio Ailstrwythuro Staffio a Swyddi Gwag Cyfredol yn y sefydliad.	102.0
Adnoddau	Lwfansau Car Gostwng nifer yr ymweliadau i gyfarfodydd rhanbarthol a chenedlaethol.	2.8
Adnoddau	Taliadau Banc	5.0
Adnoddau	Gwaith Trwsio a Chynnal a Chadw Swyddfeydd	1.0
Adnoddau	Ymgynghorwyr Allanol Gostwng y defnydd o ymgynghorwyr allanol i wneud darnau penodol o waith.	10.0
Adnoddau	Treuliau Cyfweliad	1.5
Adnoddau	Treuliau Cyffredinol Treuliau Amrywiol – cyllideb nad yw'n cael ei dyrannu i unrhyw wariant penodol.	4.3
Addysg	Cyllideb Ysgolion Lleihad yn y gyllideb sy'n cael ei datganoli i'r ysgolion.	1,000.0
Yr Awdurdod	Gostyngiadau 3 ^{ydd} Sector.	250.0
	Cyfanswm	3,919